

College van Gedeputeerde Staten Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Inlichtingen bij

Fysieke leefomgeving
M. Bruil

Onderwerp

Reactie aan provincie Overijssel inzake gevolgen huidige zoekgebieden naar aanleiding van motie 'Grip op wind'

Zaaknummer

834322

Bijlagen: 1

Verzenddatum

5 juli 2023

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Op 28 juni 2023 hebben wij een mail van de procesbegeleider RES Overijssel ontvangen. Hierin verzocht of wij voor 10 juli 2023 een reactie wilden sturen over de mogelijke consequenties van het voorgenomen beleid op onze zoekgebieden.

Provinciale Staten hebben op 21 juni 2023 de motie Grip op Wind aangenomen, waarin ze Gedeputeerde Staten oproepen om:

- Regie te nemen en richting te geven op het aandeel windenergie conform RES 1.0;
- Om vóór 1 juli 2023 een besluit te nemen over een ruimtelijk afwegingskader (beleidsregel) voor windenergie en dat te baseren op:
 - het clusteren op provinciaal niveau van windturbines;
 - de overige ruimtelijke ontwerpprincipes uit de RES 1.0, het Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie en de kaders van het Provinciaal Programma Energiestrategie;
 - het inperken van de mogelijkheden voor individuele turbines (minder dan 4 turbines) buiten de gebieden die in aanmerking komen voor clustering.
- Ernaar te streven dat minimaal 50% lokaal eigendom bij nieuwe en lopende initiatieven voor windturbines is gegarandeerd.

De motie roept op om voor 1 juli 2023 een besluit te nemen over een ruimtelijk afwegingskader voor windenergie. Gedeputeerde Staten hebben op 28 juni 2023 besloten uitvoering te geven aan de motie Grip op wind door het voorgenomen beleid voor te bereiden ter besluitvorming door het nieuwe College van Gedeputeerde Staten op 18 juli 2023. Tot die tijd neemt provincie Overijssel aanvragen voor windinitiatieven niet in behandeling. Na publicatie hanteert de provincie het voorgenomen beleid bij de behandeling van initiatieven.

Consequenties beleidsvoornemen provincie Overijssel

Zoals u weet, was gemeente Dinkelland voornemens om in juli 2023 beleid voor duurzame opwek met zon- en windenergie voor te leggen ter bespreking en besluitvorming in onze raad. Naar aanleiding van de ontwikkelingen bij provincie Overijssel, heeft het College van B&W besloten om deze

besluitvorming uit te stellen. Dat heeft als gevolg dat er geen lokaal beleid is vastgesteld in juli 2023. Het uitstel dat wij hadden gekregen tot 18 juli 2023, is daarmee ook niet meer toereikend. Wij vragen daarom uitstel tot 1 januari 2024, zodat in ons beleid rekening kan worden gehouden met de meest recente ontwikkelingen en consequenties van de koerswijziging van provincie Overijssel. In elk geval zal er meer duidelijkheid moeten zijn over de provinciale besluitvorming over windturbines en de exacte inhoud en randvoorwaarden daarvan.

Wij vinden het jammer dat we onze inwoners nog geen duidelijkheid kunnen geven.

Het beleidsvoornemen van provincie Overijssel heeft veel invloed op ons beleidsvoorstel en onze zoekgebieden die we hebben voorgesteld in dit beleid. Ondanks de berichtgeving in de mail, blijven er voor ons enkele onduidelijkheden bestaan:

- In ons voorgenomen beleid, hebben wij uitgangspunten opgenomen voor de realisatie van het windbeleid. Een samenvatting van de uitgangspunten van het beleid dat ter bespreking en besluitvorming zou worden voorgelegd aan de raad, is voor de volledigheid bijgevoegd in bijlage 1.
 - o Na vaststelling van het windbeleid wil de gemeente afspraken maken met een vertegenwoordiging van de directe omgeving, lokale ondernemers en de lokale samenleving (via lokale overheden en lokale energiecoöperaties) over wat het streven naar 100% lokaal eigendom exact inhoudt en wordt de omgeving ten behoeve van een model voor vergoedingen en zeggenschap gedefinieerd.
 - o In gemeente Dinkelland zijn twee zoekgebieden genoemd waar, technisch gezien, mogelijkheden zijn om windenergie te realiseren:
 - Denekamp – Noord Deurningen met ruimte voor maximaal 3 windturbines
 - Saasveld met ruimte voor maximaal 2 windturbines
- Het beleidsvoornemen van provincie Overijssel heeft directe gevolgen als alleen **een clustering van 4 windturbines** is toegestaan voor de gebieden die vallen onder de treden 1-3 van de Windladder (zie ook www.nieuweenergieoverijssel.nl > thema wind).
 - o In de gemeente Dinkelland bieden onze zoekgebieden voorsnog geen ruimte voor 4 windturbines op basis van de huidige uitgangspunten binnen de verfijnde zoekgebieden.
 - o Binnen het beleidsvoornemen van provincie Overijssel is ruimte voor een gemeentegrensoverschrijdende clustering van 4 windturbines. Het is voor ons onduidelijk welke afstand tot andere windturbines de provincie als richtlijn hanteert om te spreken over een clustering. Wij gaan graag in gesprek met de provincie, voordat de provincie hierover een beslissing neemt. Voorsnog gaan wij er vanuit dat er geen gemeentegrensoverschrijdende clusters mogelijk zijn. Ook niet met de grens van Tubbergen, Borne, Losser of Duitsland.
 - o Wij verzoeken de provincie Overijssel om binnen onze gemeente duidelijkheid te geven en indien nodig formeel te bevestigen als onze zoekgebieden niet geschikt zijn en dus kunnen vervallen. Zo niet, dan vragen wij de provincie Overijssel om rekening te houden met onze voorgestelde uitgangspunten.
 - o Voor de ambitie na 2030 is geen ruimte voor verdere ontwikkeling in de gemeente Dinkelland met windenergie op basis van het voorgenomen beleid.
- Tot slot is het onduidelijk hoe de provincie Overijssel invulling wil geven aan de ambities binnen de RES Twente.
 - o In hoeverre is het bod van RES Twente 1.0 te realiseren met deze nieuwe aanpak? In het Fundament voor de omgevingsvisie staat opgenomen: 'Langs de A35 worden rond de knooppunten windmolens geplaatst om duurzame energie voor de regio op te wekken, dicht bij de gebruikers en het netwerk. Samen met het cluster net ten noorden van Almelo wordt een flinke bijdrage geleverd aan de Twentse energietransitie.' Zijn deze twee benoemde zoekgebieden in Twente voldoende voor realisatie van het RES-Twente 1.0 bod of denkt u nog aanvullende zoekgebieden nodig te hebben? In hoeverre worden meer

en/of hogere windturbines in deze grotere clustergebieden beoogd? Wat betekent dit voor de invulling van de RES Twente 2.0 om de doelen in 2050 te realiseren?

Consultatie

In uw berichtgeving geeft u aan dat onze gemeente, maar ook energiecoöperaties en initiatiefnemers, tijdens de terinzagelegging van de ruimtelijke kaders in een concept beleid nog geconsulteerd worden. Wij vertrouwen er op, dat wij als partner in de RES inderdaad geconsulteerd worden en een zienswijze kunnen indienen op het voorgenomen beleid als dat nodig blijkt.

Oproep

Om de lokale uitgangspunten vast te stellen, wil de gemeente Dinkelland graag beleid voorleggen voor de realisatie van windenergie ter bespreking en besluitvorming aan de raad. Wij zien geen mogelijkheid om dit nog te kunnen doen voor 18 juli 2023, omdat wij enerzijds een goede doorvertaling willen maken van de motie op ons lokale beleid én omdat wij eventuele belanghebbenden in de gelegenheid willen stellen om in te spreken als zij dat zouden willen.

Daarom ons dringend verzoek aan u om:

- Naast de verduidelijking, eventuele aanvragen voor de realisatie van windenergie niet in behandeling te nemen tot 1 januari 2024.
- In het beleidsvoornemen van provincie Overijssel rekening te houden met de uitgangspunten voor lokaal beleid en de gemeente de gelegenheid te geven om beleid vast te stellen, voordat de provincie bestaand beleid aanpast.
 - o Als dat niet mogelijk is, dan vragen wij de provincie om in het beleidsvoornemen op te nemen dat vooraf afstemming plaatsvindt met gemeente Dinkelland over de voorwaarden uit het lokaal windbeleid.
 - o Als het onmogelijk lijkt om afspraken te maken, waarbij de provincie rekening houdt met de voorwaarden die worden opgenomen in lokaal beleid, dan vragen we de provincie om de genoemde aandachtspunten uit deze reactie als vertrekpunt te gebruiken in het provinciale beleidsvoornemen.

We zien graag dat Gedeputeerde Staten deze reactie meeweegt in haar besluitvorming. Gezien de urgentie verzoeken wij u om uiterlijk 21 juli 2023 te willen reageren op de aandachtspunten uit deze reactie?

Hoogachtend,

Namens het College van B&W van de gemeente Dinkelland
Wethouder C. Severijn,

ir. R.M. Severijn

Bijlagen:

- Bijlage 1: Samenvatting voor uitgangspunten windbeleid

Bijlage 1. Samenvatting voor uitgangspunten windbeleid

Gemeente Dinkelland houdt als afstand tot windturbines^[1] aan:

- Panden: 80 meter
- Hoogspanningsinfrastructuur: 1) de maximale werpafstand bij nominaal toerental of 2) de tiphoogte, waarbij de grootste afstand geldt.
- Buisleidingen gasinfrastructuur: In overleg met Gasunie. Indicatief is de ashoogte + 1/3e wieklengte
- Rijkswegen: halve rotordiameter (wieklengte)
- Overige verharde wegen: minimaal 20 meter
- Laagvliegroutes: minimaal halve rotordiameter (wieklengte)

Bovenstaande minimale afstanden tot andere functies zorgen ervoor dat er slechts op enkele locaties binnen de zoekgebieden windturbines gerealiseerd kunnen worden.

Daarnaast stelt de gemeente Dinkelland nog de volgende voorwaarden aan eventuele ontwikkeling van windturbines in de zoekgebieden:

- Windturbines mogen alleen worden geplaatst in de op de kaart met rode en paarse cirkels aangegeven zoekgebieden.
- Windturbines moeten geclusterd worden, een cluster bedraagt minimaal 3 windturbines.
- Het gaat in totaal om de plaatsing van 3 - 4 windturbines, waarbij een clustering van 3 windturbines de voorkeur heeft. 4 windturbines leveren naar schatting 80 GWh (288 TJ) aan elektriciteit. Dat is ruim 35% van het bod van Noordoost Twente in de RES Twente 1.0.
- De afstand tot woonkernen (rand bebouwde kom) bedraagt minimaal 1.000 meter.
- De tiphoogte van de windturbine moet tenminste 100 meter bedragen. Op die manier zijn zo min mogelijk windturbines nodig om de gegeven doelstelling van de duurzaam op te wekken elektriciteit te realiseren.
- Een minimale afstand van 400 meter van het hart van de windturbine tot aan geluidsgevoelige objecten zoals woningen.
- Ten aanzien van geluidsproductie geldt dat de windturbines een zo laag mogelijke geluidsproductie moeten hebben (as low as reasonably achievable, ALARA).

1.

Een specifieke normering voor een lokaal plan kan niet in beleid worden vastgesteld, maar dient per specifiek plan gewogen te worden. Hierbij gelden, op basis van de in de bijlage opgenomen motivering, de volgende grenswaarden voor windturbines en windparken:

- Het L_{den} bedraagt niet meer dan 45 dB.
- Het L_{night} bedraagt niet meer dan 39 dB.
- Het $L_{Aeq,15\ min}$ bedraagt niet meer dan 43 dB(A) tussen 23.00 uur en 07.00 uur.
- Het laagfrequente geluid vanwege windturbines (windpark) voldoet aan de Vercammen-curve.

^[1] Bij de verfijning van de zoekgebieden zijn indicatief vaste afstanden gehanteerd (op basis van dezelfde uitgangspunten). Omdat echter nog niet bekend welk exacte type windturbines er eventueel gerealiseerd gaan worden (en welke afmetingen deze hebben) zijn hier geen vaste afstanden opgenomen.

De specifieke norm voor een concreet plan moet aan deze voorwaarden voldoen. Daarnaast moet bij ieder plan een afweging gemaakt worden hoe de afname van het aantal gehinderden bij een lagere normstelling (L_{den} en samenhangende L_{night} en $L_{Aeq,15min}$) zich verhoudt tot de energieopbrengst.

Daarnaast verwerkt de gemeente de volgende voorwaarden aan ieder vast te stellen plan voor windturbines:

- De exploitant toont vooraf aan dat het plan voldoet aan de vastgestelde normstelling.
- Na realisatie voert de exploitant bronmetingen uit en bepaalt aan de hand daarvan of wordt voldaan aan de normstelling. Indien dat niet het geval is, neemt de exploitant maatregelen om aan de norm te voldoen.
- De exploitant toont jaarlijks aan dat in het voorafgaande jaar is voldaan aan de normstelling en registreert hiervoor alle benodigde data (o.a. windsnelheid op ashoogte, windrichting, draaimodus).
- In de omgeving van een windturbine vindt monitoring plaats die als doel heeft hinderklachten te relateren aan de akoestische situatie tijdens deze klachten. Daarnaast is het doel van deze monitoring om vroegtijdig afwijkingen in de geluidemissie te registreren.
- Als er landelijk een strengere norm komt dan in het gemeentelijk windbeleid, volgt de gemeente Dinkelland de landelijke norm.
- Ter bescherming van onze inwoners mogen windturbines in de gemeente Dinkelland geen slagschaduw veroorzaken op 'slagschaduwgevoelige' objecten, zoals woningen (voor slagschaduwgevoelige objecten houdt de gemeente Dinkelland dezelfde objecten aan als de geluidsgevoelige objecten). Maar omdat het tijd kost om een windturbine stil te zetten als er slagschaduw ontstaat, is enige slagschaduw tijdens het stilzetten niet geheel te voorkomen.
- De meeste hoge windturbines die nu geplaatst zijn hebben constante obstakelverlichting in verband met veiligheid voor het vliegverkeer. Momenteel is altijd knipperende verlichting nog verplicht. Er wordt onderzoek gedaan naar naderingsdetectie voor vliegtuigen, dimmen bij goed zicht en permanente verlichting in plaats van knipperen. Indien het in de (nabije) toekomst juridisch mogelijk is om obstakelverplichting niet toe te staan, zal de gemeente Dinkelland verder in het proces bij een eventuele vergunningverlening permanente obstakelverlichting verbieden.
- Een windturbine is maximaal 25 jaar toegestaan, gerekend vanaf de start van de exploitatie van de windturbines.
- De gehele installatie moet na afloop aantoonbaar worden verwijderd en gerecycled.
- Na beëindiging moeten de gronden in de oorspronkelijke staat worden terug gebracht.
- Detailafspraken (waaronder bankgaranties voor verwijdering) worden voorafgaand aan de vergunningverlening in een anterieure overeenkomst met de gemeente vastgelegd. Bij plaatsing van windturbines in het zoekgebied is, naast deze kaders, ook landelijke/provinciale regelgeving van toepassing.

De gemeente Dinkelland streeft naar zoveel mogelijk lokaal eigendom (100%), met een minimumpercentage van 51%. Concreet betekent dit, dat na vaststelling van het windbeleid afspraken worden gemaakt met een vertegenwoordiging van de directe omgeving, lokale ondernemers en de lokale samenleving (via lokale overheden en lokale energie coöperaties) over wat het streven naar 100% lokaal eigendom exact inhoudt en wordt de omgeving ten behoeve van een model voor vergoedingen en zeggenschap gedefinieerd.

In overleg met de omgeving en ter nadere uitwerking kiest Dinkelland voor een rol van de gemeente die passend is om bovenstaande doelstelling van onder andere 100% lokaal eigendom te kunnen bereiken.